

Tài-oân-jī

台灣字

雙月刊 NO. 2024.07

10

Hók-khan-hō

復刊號 **TÀI-OÂN-JĪ**

Ioh khòaⁿ
góa sī siáng?
猜猜我是誰?
somebody X?

魯迅
陳重光
林茂生

Liáh káng-gī

下載講義

Tài-bûn-hē
teh
siōng-khò...
**成大台文系
上課中...**

Ng-bāng
Ang Ek-sim

Khit-ku
Ông Khêng-chu

活動報導 Bún Têng

- 成大bat禁過共匪魯迅ê冊, taⁿ soah chhāi銅像配合統戰
- 台語團體要求教育部正名台語, mài chhōa頭歧視台灣人

Tùi a-má ê siàu-liām
Khó Chín-Khun

2024 Tiòh賞作品專題

**Péh-thâu-khok-á kau-pôe
chhek-chiáu-á**
Lahjih

電子賀卡設計比賽
tiòh賞作品

30!
教師節

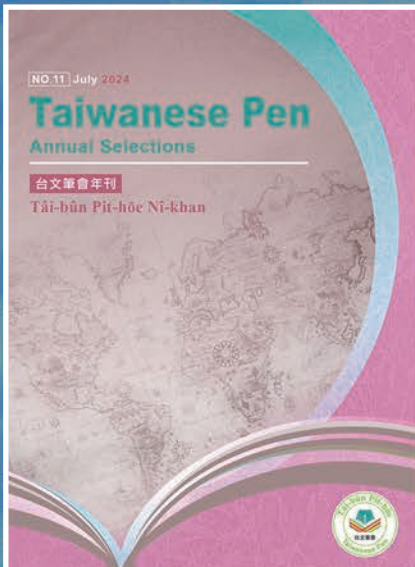
Chhèng聲
Lâu Ui-liông

314
徵文比賽
tiòh賞作品

燈台vs燈塔
陳明仁

2024新冊發表會

成功大學台文系館 8/2 拜五

13:10~15:00 台文筆會年刊
NO.11發表&文友交流會

15:10~15:50 《苦感》作者／杜信龍

15:50~16:30 《唱咱台灣一歌詩：
大目周台灣唸歌作品集》

作者／周定邦

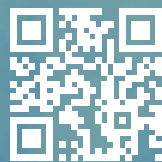
16:30~17:00 《咱人ê視界：
Hō少年朋友ê人生筆記》

作者／陳雷

咱人ê視界

Hō少年朋友ê人生筆記

詳細資訊kap報名活動請上
台文筆會網站

主辦／

Sêng-tâi Tâi-gí Su-chu-pan
成大台文系台語師資班
DEPT. OF TAIWANESE LITERATURE, NCU

※現場場地限制80人，請事先網路預約報名。
※主辦單位會tī活動前寄通知phoe hō報名成功ê人。

Tâi-gí-si • Ng-bāng	Âng Ek-sim	2
• Teh khàu ê gín-á	陳俐雯	3
Hák-seng Pêng-iú Lâi Siá-chok • Góa siōng ài chiáh ê kóe-chí	Tân Lū-siù, Chhòa I-san	4
Siá Lán ê Kò-sū • Tùi sí-cheng ê hoat-tō (3)	Lûi Bêng-hàn	6
• Khit-ku	Ông Khêng-chu	8
• Tâi-gí tùi góa ê ì-gī	Bō-liông	9
• Hoe-chháu chhiū-bók ê khi-bī ki-tī	Ng Chú-têng	10
• Tùi a-má ê siàu-liām	Khó Chín-khun	11
• Bāng tiong ê chhiū	Lîm Hông-chhai	14
Lahjih Gū-giân • Pèh-thâu-khok-á kau-pôe chhek-chiáu-á	Lahjih	17

HL

Hàn Lô bûn 漢羅文

A-jîn專欄—台語ê故事 • 燈台vs燈塔	陳明仁	18
學生朋友來寫作 • Góa ū khi kòe	Ngô Ûn-liông	19
• Góa siōng ài chiáh ê kóe-chí	Ko Chú-kí	20
寫Lán ê故事 • Chhèng聲	Lâu Ui-liông	21
• Cháu-chhōe湯德章 (1)	Tēn Pang-tìn	24
台語小說 • 阿郎 (4)	做工á人	26
活動報導 • 成大bat禁過共匪魯迅ê冊, taⁿ soah chhāi銅像配合統戰	Bûn Têng	28
• 台語團體要求教育部正名台語, mài chhōa頭歧視台灣人	Bûn Têng	29
Tiòh賞作品專題		
314 詩人節		
• 優賞 • 珠淚	吳孟芯	30
• 優賞 • Tī Thng Eng-sin liáu-āu—ūi Tâi-oân siā-hōe kiám-thó	林子捷	31
優賞 • 光	林芳汝	32

Hong-bin Kò-sū

今年5月初2, 成大台灣文學系蔣為文教授ti成大榕仔園校區大學路校門口, 魯迅雕像頭前辦理戶外開講。開講ê主題是「中國五四運動是受台灣kap越南ê啟發兼講魯迅銅像無適合chhāi成大校門口」。開講ê來賓包含成大傑出校友、台南文化賞得主張良澤教授, 台灣文學國家園區協進會理事長、國立台灣文學館前館長鄭邦鎮教授, 台文筆會前理事長陳正雄等。

詳細報導

<https://www.peopo.org/news/683987>

<https://pen.de-han.org/taioanji>
Open access 網路電子版 &
文章投稿請掃QR code

Nā有任何問題

歡迎來 phoe: taioanjitauko@gmail.com

Tel: 06-2089803

總編輯 Chiúⁿ Ūi-bún

編輯委員 • Chiu Têng-pang • Hô Sin-hân • Koa Khá-lê
 • Koeh Jūn-têng • Masao Tân • Tân Bêng-jîn
 • Tân Kim-hoa • Tēn Si-chong • Teng Hông-tin
 • Tiuⁿ Hák-khiam • Tiuⁿ, Hók Chú

執行編輯 Tēn Tì-têng

美術編輯 Hōa-jîn Sī-kak Siat-kê

文字校對 • Chhòa It-bín • Í Giók-ngó • Tiuⁿ, Hók Chú

發行單位

獎助單位

郵政劃撥捐款

帳號 / 31645936

戶名 / 社團法人台灣羅馬字協會

Nā beh收tiòh紙本台灣字雜誌, 歡迎自由樂捐。捐款請註明「捐台灣字雜誌」

Tâi-oân Lô-má-jī Hiáp-hōe
Taiwanese Romanization Association
台灣羅馬字協會

<https://tlh.org.tw> | <https://pen.de-han.org>

台文筆會
Tâi-bûn Pîi-hōe
Taiwanese Pen

Tâi-gí Ki-kim-hōe
蔣發大孫玉枝台語文教育基金會
Taiwanese Foundation

<https://hoatki.de-han.org>

Ng-bāng

Âng Ek-sim

Nî-nî ê hong-thai chhân-chhân
 Chhit-goeh ê hong-hûn tám-tám
 Lâng-lâng kiaⁿ ê siáu-káu-éng
 Phah-tṅg chhân-lân ê hoe-lú

Lâng-lâng ài ê ki-oe, bô kúi-bák tṅg
 Sàn-lòh ai-siong ê an-lòk-hṅg

Hiông-hiông at-tṅg chheng-chhun bî-bî
 Kiōng-kiōng at-tṅg mî-mî siuⁿ-si

2024.05

@Google Meet

線頂台文讀冊會

打狗台語文 讀冊會

Ták月日第2、4 ê拜1 20:00~22:00

目前teh讀 / 陳明仁台語文學選

主辦 / Tá-káu Tâi-gí-bûn CCHH

請傳訊息來FB

Chhōe Tâi-gí 讀冊會

Ták禮拜3 20:30~22:30

目前teh讀 / A-eng--a

主辦 / 台文雞絲麵 Tâibûn Kesimī

協辦 / Tá-káu Tâi-gí-bûn CCHH

請thiⁿ表單

Làu台語-瑞士ê台語社

時間請看Làu台語-瑞士ê台語社FB

讀冊會 / 台灣唸歌·陳雷台語文學·陳明仁
台語文學·台語文青·繪本·俗諺

主辦 / Làu台語-瑞士ê台語社

會議室贊助 / 台文雞絲麵 Tâibûn Kesimī x

Tá-káu Tâi-gí-bûn CCHH

請傳訊息來FB

TLH 台灣字雜誌-線頂讀冊會

2024年起鼓

Làng禮拜ê拜5 19:30~21:30

主辦 / 台灣羅馬字協會 仁武分會

連絡電話 / 0911 143 668

Google表單報名

Teh khàu ê gín-á

陳俐雯

A-má khai-chhùi tân-lûi-kong
Gín-á chai sim-chêng khai léng-hong
Bē-tàng chhut-m̄ng chhit-thô
Ut-chut chiok siū-siong

Siàu-siūⁿ tī n̄ng-lúí bak-chiu piàⁿ-sè thó-tōa-khùi
Lí kám bô thiaⁿ-tiòh góa teh kóng:
“Góa siūⁿ-beh chhut-khì sng”

蔣發太 孫玉枝 台語文教育基金會

本會全名「財團法人高雄市蔣發太孫玉枝台語文教育基金會」，簡稱「發枝台語基金會」。本會宗旨是推動釘根台語ê「台灣學」教育、促進台語文ê標準化、普通化kap國際化以及落實聯合國「世界文化多樣性宣言」、
「世界母語日」lāi-té對各語言族群文化保障ê精神。

歡迎申請 Hoan-gêng sin-chhéng

發枝台語薪傳終身貢獻賞
蔣發太先生台語師培菁英賞
孫玉枝女士台語認證傳承賞
巴克禮牧師台語文國際化貢獻賞
鄭兒玉牧師白話字貢獻賞
王育德教授台語文研究賞
鄭良偉教授台語文研究賞
王育德博士講座
林茂生大師講座
林茂生論文發表賞
陳信從老師玉蘭樹賞
詹文聲教授國際台語文獎學金
林茂生教授台語教學優良賞
發枝台灣語文出版獎助

成大台語文獎學金頒獎典禮
發枝台語基金會董事及國內外來賓作伙出席

2024年獎學金頒發新聞報導
發枝台語基金會與永康勝利國小合作頒發台語文獎學金

郵政劃撥 |
請註明捐款事項kap捐款者・對本會捐款會當抵稅
戶名／財團法人高雄市蔣發太孫玉枝台語文教育基金會
帳號／4236 9509

蔣發太孫玉枝台語文教育基金會網站
Nā需要透過銀行帳號捐款，iàh-sī ùi 國外捐款，請E-mail hām阮chih接。
E-mail: hoatki2023@gmail.com

Chí-tō lāu-su / Khó Pōe-bín (Khó-koe)

Góa siōng ài chiáh ê kóe-chí

2年10班

Tân lū-siù / 陳侑秀

Góa siōng ài chiáh ê kóe-chí sī soāiⁿ-á. I sng-sng koh tiⁿ-tiⁿ, chhin-chhiūⁿ ài-chêng ê chu-bī, bô-lūn ka gû-leng á-sī chò ím-liāu, lóng chiok háh.

Goán tau lóng seng chiong soāiⁿ-á-chí chò tióng-sim, hun saⁿ tè, koh iōng chéⁿ-hêng phòà kàu té, gè--lòh-khì, lí chiū chai ūi-siáⁿ-mih góa ē ài chiáh soāiⁿ-á--ah!

2年12班

Chhòa I-san / 蔡依珊

Góa siōng ài chiáh ê chúi-kó sī nāi-chi. I chiáh--khí-lâi tiⁿ-tiⁿ koh nng-nng. Ták-pái lóng hō góa chiáh kah thêng bē lòh--lâi. M-nā góa ài chiáh, liân thâng mā ài chiáh. Ū-sī-chūn ē tú tiòh 1, 2 liáp hō in chhiúⁿ--khì ê chêng-hóng. Sui-jiân ē hō thâng kiaⁿ--tiòh, m-koh góa iáu-sī chiok kah-ì chiáh nāi-chi.

台文博覽會

2024 台文作家系列講座—陳雷

陳雷 kap 90年代海外
台語文運動 (台文通訊)

線頂 7.27 禮拜 22:00~24:00 台灣時間

講者：鄭良光·陳雷
張秀滿·蘇正玄

KANG CHO

報名

Tùì sî-cheng ê hoat-tō̍ (3)

Lûi Bêng-hàn

Tng-lâi khòaⁿ lán ê lē. Kiám-chhái A-êng chhut-m̄ng hit-tiáp, A-bêng ê sî-cheng số pò sī 12:00:00. A-êng kàu A-chhun in tau chhìh m̄ng-lêng-á, hit-tiáp A-chhun ê sî-cheng số pò sī 2:20:00. N̄ng lāng sio chioh-m̄ng 1-khùn. A-êng beh lī-khui, A-chhun kóng, “Lí chhìh m̄ng-lêng-á hit-tiáp sī 2:20:00, chín sī 2:22:22.” A-êng kàu chhù giâ thâu khòaⁿ sî-cheng, sī 12:42:22. Chiū A-bêng thang sng C:

$$s_0 = 12:00:00$$

$$s_1 = 2:20:00$$

$$s_2 = 2:22:22$$

$$s_3 = 12:42:22$$

$$\begin{aligned} C &= ((s_1 - s_0) + (s_2 - s_3)) / 2 \\ &= (2:20:00 + 1:40:00) / 2 \\ &= 2:00:00 \end{aligned}$$

Tō sī A-bêng ê sî-cheng tú-tú bān 2 tiám-cheng kú. Koh khòaⁿ sî-cheng, í-keng sī 12:43:00, tō chai ài chiong i chūn khi 2:43:00.

Koh ū kóa mê-kak tī--teh. Lán chún chò sió-pau lâi kap khi ê sî-kan sio-siāng, chiahit tit p̄n-sek (5). Ká-sú nā bô sio-siāng, chiū p̄n-sek (5) bô sêng-lip, án-ne p̄n-sek (7) mā bô sêng-lip. Sió tiâu-chéng:

$$s_1 - s'_0 + \delta = s'_3 - s_2$$

Tō sī óng-hôe ê sî-kan ū chha δ hiah kú. Án-ne,

$$C = ((s_1 - s_0) + (s_2 - s_3)) / 2 + \delta / 2$$

Chóng--sī che δ bô thang chhui-sng. Lán kan-taⁿ thang chiàu p̄n-sek (7) lâi sng 1-ê giâh, số sng hām chiàⁿ-káng ê C tām-pòh-á koh-iūⁿ. It-poaⁿ-tek, thang cheng-bit kàu 0.05 bió í-lâi. Lán thang-hó Bí-kok ê goân-chú sî-cheng mā khi m̄ng, Au-chiu ê goân-chú sî-cheng mā khi m̄ng, kín-á-jit iā m̄ng, bîn-á-chài iā m̄ng, m̄ng kúi-nā pái, sng kúi-nā tiâu C. Siat-sú chiàⁿ-káng ê C bô piàn, số tit ê C bô it-tì, án-ne tō sī sūi-ê δ bô káng. Nā δ ê giâh chóng-chhé sī 0, án-ne số tit ê kiát-kó chhú tiong-hô, cheng-bit-tō chiū koh khah koân.

Nā put-sám-sî chiàu chit-ê hoat-tùì sî-cheng, thang kā C khòaⁿ chò sî-kan ê koan-sò $C(t)$, L mā sī sî-kan ê koan-sò $L(t)$, a $\delta(t)$ khòaⁿ chò cháp-im, chiū thang lī-iōng sìn-hō-hák ê lí-lūn lâi pun-thiah thiâu-chéng.

Choân bûn kiát-sok

Khit-ku

Ông Khêng-chu

Kū-lèk chiaⁿ-goèh chấp-gō goân-siau-cheh sī sin-nî chòe-āu chit-pha ê oáh-tōng. Tī Tâi-oân pak-pō ū pàng thian-teng, lâm-pō ū siā phang-á-phàu, tang-pō sī chà Hân-tan-iâ. Phêⁿ-ô sī khit-ku.

Sī án-chóaⁿ beh khit-ku? Thiaⁿ-kóng ku ū chū-châi ê ì-sù. In kóng bong ku-thâu hō lí khí tōa-lâu. Bong ku-bóe hō lí chhun ke-hóe. Bong ku-chhùi hō lí tōa hù-kùi. Bong ku-sin hō lí nî-nî sin. Bong ku-khak hō lí sū-giap ún-ták-ták. Bong ku-kha hō lí kim-gîn-châi-pó móa chhù-kha. Sớ-pái khit-ku tiòh sī kiú châi.

Tī kū-lèk chiaⁿ-goèh 15, 16, 17 che saⁿ kang biō-sī ē chò tōa-tōa-sè-sè ê ku hō lêng khit. Poáh-poe nā ū tit-tiòh sîn-bêng ún-chún, iā sī liên-sòa tit-tiòh siōng-chē siūⁿ-poe--ê tiòh ē-sái ká ku chhiáⁿ tng-khì chhù. Mê-nî koh hêng sîn-bêng khah tōa chiah ê ku. Nā sī bô chiàu phín chiàu kiâⁿ, biō ē ká phàⁿ-siàu ê miâ-toaⁿ kong-pò--chhut-lâi, he tiòh sià-si-chèng. Chit-má mā ū tit-chiap táⁿ hiân-kim--ê, pī-bián āu-jit-á bē-kì-tit lâi hêng.

Khit-ku ê “ku” sī iōng siáⁿ chò--ê? Chá-kí tōa-chiah ku to-sò sī iōng bí thiáp--chhut-lâi. Sè-chiah--ê sī hông-phiàn ku. Khit-tiòh bí-ku ē-sái ka-kī chiah, koh ē-sái pun hō sàh-chhiah lêng, mā sī chò hó-tâi. Chit-má m̄-sī kan-ta bí-ku kap hông-phiàn ku niā-niā, koh ū kō ng-kim, mī-pau, mī-sòaⁿ, bì-lù, chio-kò-lè-tò chò--ê, bô-só-put-chì.

Sī-biō ūi tiòh beh siâⁿ lêng lâi tàu-lâu-jiát, koh ē pìⁿ chiok-chē chhut-thâu. Chhin-chhiūⁿ liên-sòa poáh gōa-chē siūⁿ-poe sàng hî-chûn, khì-chhia, kha-táh-chhia, ơ-tó-bái, chhiú-ki-á, chióng-hák-kim téng téng, hō ták-ê lóng siūⁿ beh chhap--chit-kha. Khòaⁿ ē-tàng tit-tiòh 1 ê hó chhái-thâu--bô. Tī Gōa-oaⁿ koh ē-sái khòaⁿ-tiòh hî-chûn ê teng-hóe choân kng, ian-hóe sî siá ê chêng-kéng. Kui-ê hî-káng lâu-jiát chhih-chhih. Ng-bāng mê-nî hoat tōa châi. Hok-ku ē-tàng tòa-lâi kui-nî-thàng-thiⁿ ê pêng-an kap sūn-sī.

Tâi-gí tùi góa ê ì-gī

Bō-liông

Sin-ûi chit ùi chāi-tē chhut-sì kap tōa-hàn ê Ko-hiông-lâng, chū sè-hàn góa ê pē-bú tiòh tiāⁿ-tiāⁿ kap góa kóng Tâi-gí. Tī seng-oáh tang-tiong mā chiok chiáp thiaⁿ tiòh Tâi-gí. Só-í tiòh kap só-ū ê gín-á teh hák-sip in ê bó-gí käng-khoán, góa mā-sī chū-jiân tiòh ē-hiáu thiaⁿ kap kóng Tâi-gí. M̄-koh láu-sit kóng, góa sè-hàn ê sī-chūn ū chit-tiám-á bô goān-ì kóng Tâi-gí. Chit hong-bīn sī kám-kak ka-tī ê hoat-im bô piau-chún, lēng-gōa chit hong-bīn sī jīn-ûi kóng Hōa-gí tiòh ē-sái kō-thong ah, m̄-bián it-tēng ài ē-hiáu kóng Tâi-gí. Só-í tiòh-sng gún ma-ma chū góa sè-hàn tiòh it-tit kap góa kóng ài khah chiáp kóng Tâi-gí, góa iah-sī bô-siáⁿ siūⁿ-beh kóng.

Chit khoán chēng-hēng it-tit kàu góa thak ko-tiong ê sī-chūn chia^h ū kái-piàn. Tōa-hàn í-āu góa chiām-chiām ì-sek tiòh kóng Tâi-gí ê tiōng-iàu-sèng, mā khah chiáp tī chhù-lāi-té kóng Tâi-gí. Chok-ûi chit ê Tâi-oân-lâng, Tâi-gí sī góa ê bó-gí, góa ū gī-bū ài ē-hiáu kóng kap pō-chūn chit ê gí-giân. Góa sī chit ê chiāⁿ-káng ê Tâi-oân-lâng, Tâi-gí

kóng liáu lián-tng sī góa ê chek-jīm. M̄-nā án-ne, chū chit ê sī-chūn khai-sí, góa mā liáu-kái tiòh gí-giân kap chū-ngó jīn-tōng ū chiok tōa ê koan-liân. Pí-khí kóng Hōa-gí, góa teh kóng Tâi-gí ê sī-chūn, góa ē kèng-ka kám-kak ka-tī sī Tâi-oân-lâng, mā ē koh-khah ài chit phiàn chiong góa chhiāⁿ-ióng tōa-hàn ê thó-tē. Só-í góa kó-lē múi-chit-ê Tâi-oân-lâng lóng ài ē-hiáu kóng ka-tī ê bó-gí!

Tī kù-nî káu-goeh, góa lâi kàu Sēng-kong Tâi-hák Tâi-būn-hē siōng tiòh Tân Bō-chin kàu-siū ê Tâi-gí-khò liáu-āu, góa tùi Tâi-gí kap Pēh-ōe-jī ê lèk-sú ū koh-khah chē ê jīn-bat. Góa chin-chiāⁿ chiok kah-ì chit m̄g khò! Bō-chin kàu-siū sī chit ùi chiok un-jiū mā chiok jīn-chin kàu-hák ê lâu-su. Góa tī chit m̄g khò òh tiòh chiok chē! Chit-má góa í-keng khòⁿ ū Tâi-gí ê jī, put-chài sī Tâi-gí ê “chheⁿ-mê-gú” ah! Òh Pēh-ōe-jī chit kiāⁿ tãi-chì m̄-nā hō góa kèng-ka jīn-tōng Tâi-oân chit ê kok-ka, mā sú góa kám-kak sin-ûi chit ê Tâi-oân-lâng sī chit kiāⁿ chiok kong-ēng kap kiau-ngō ê tãi-chì!

Hoe-chháu chhiū-bók ê khì-bī kì-tī

Ńg Chú-tēng

Ták hāng bô kâng phín-chéng ê chhiū-bók hām hoe-chháu, tī góa ê seng-oáh ũ bô kâng-khoán ê ì-gī.

Sè-hàn, gún tau ũ chiok khoah-khng ê mng-kháu-tiāⁿ. Ē-sái khiâ thih-bé, sng cháu-sio-jiok iah-sī chhiàng-kha-ke, koh chiok chē chhiū-bók hām hoe. Í-chá góa ē chhēng súi-súi khiâ tī hoe-tâi téng-bīn pài chu-sè, tòng-chò ka-kī sī “má-toh” (model), hō tōa-lâng kā góa hip-siòng.

Mng-kháu-tiāⁿ ê sai-pak-pēng ũ chit-châng giók-lân-chhiū. Kiàn-pái khui-hoe ê sī, cha-bó-chó thau-chá ē khì bán-hoe. I ē thèh chit-lúi chhah tī thau-khak téng, chhun--ê tiòh khng tī i pāng-keng se-thau-toh téng ê phiat-á. Nā-sī phah-khui pāng-keng mng sūi phīⁿ-tiòh phang-khùi. Hit-sī chhūn góa chin him-siān cha-bó-chó sin-khu lóng-ū giók-lân-hoe ê phang-bī, koh ka-siōng chhēng kī-phâu ê táⁿ-pān, cha-bó-chó sī góa sim-bák-tiong siōng-súi ê lú-sīn.

Āu--lâi mng-kháu-tiāⁿ ê tang-pak-pēng chai chit-châng chiuⁿ-á-chhiū, he sī lēng-gōa chit-ê cha-bó-chó

sàng goán saⁿ-ê hiaⁿ-tī-chí-mōe--ê. A-chó kóng ài hó-hó-á chiàu-kò. Tú khai-sí góa kap sió-tī ē sio-cheⁿ ak-chúi, sī-kan chit-kú hoat-kak chiuⁿ-á-chhiū bē khui-hoe liáu-āu, tiòh bô chiok iàu-kín à. It-tit kàu khui-lō kā chiuⁿ-á-chhiū ó tiāu, phīⁿ-tiòh bī, chiah liam-mi siūⁿ-tiòh a-chó. I poáh-tó bē-kiāⁿ hit-tang-chhūn, góa ták-sī hām gōa-má khì chiàu-kò--i. He bī hām a-chó sin-khu--ê kâng-khoán. In-ūi a-chó saⁿ-á-tū lāi-té khng chin-chē chhàu-oân, saⁿ-á-khò lóng-sī chhàu-oân-á ê bī. Sui-jiân a-chó hēng-tōng bô hong-piān, m-koh i chiok thiāⁿ-sioh--góa. I tiāⁿ-tiāⁿ kiò góa khì khui saⁿ-á-tū, hō góa chin-chē i ùi siàu-liân chhàng kàu lâu ê pó-pòe. Góa siōng kah-ì--ê sī khng thau-mơ-giap-á ê tek-nâ. Chiuⁿ-á-chhiū hō kang-lâng chhò-tiāu ê sī, cha-bó-chó í-keng trng-khì thiⁿ-téng chò sian à. Tùi góa lâi kóng, chhiū-á bô--khì, a-chó mā bô--khì, kan-na chhun chhàu-oân ê khì-bī tī khong-khì-tiong phiau-sàn.

Hō góa siōng bē-tàng pàng bōe-kì--ê sī tang-pēng hit-châng soāiⁿ-á-chhiū. Góa ē kì-tit thau-chit-tang soāiⁿ-á-

chhiū kan-na seⁿ n̄ng-liáp soāiⁿ-á niā-niā. Chhit-chhùi tō lóng iáu-bōe chiáh--tiòh, chhát-á tiòh bán-liáu-liáu. Keh-tang a-kong chin iōng-sim chiàu-kò, kui-ke-hóe-á lóng chiok iàu-kín soāiⁿ-á kin-nî seⁿ gōa-chē. Soāiⁿ-á-chhiū bô hō ták-ke sit-bōng, seⁿ kui-pah-liáp. Hit-sî chhù-lāi tiāⁿ-tiāⁿ ài pōng soāiⁿ-á, chhù-lāi choân-choân sī “Tâi Lông 1 Hō” (台農一號) soāiⁿ-á ê tiⁿ-bī. Kúi-tang āu, góa khi gōa-tē thak tãi-hak. Thâu-chit-pái lî-khui chhù, sim-lāi ū tām-pòh-á kiaⁿ-hiâⁿ. Chit-sî a-kong mōh-chhut chit-siuⁿ soāiⁿ-á, kā góa kóng “siūⁿ chhù tiòh thêh chit-liáp soāiⁿ-á lâi chiáh iáh-sī tōa-lát suh chit-kháu khùi, lí tiòh ē-tàng phīⁿ-tiòh chhù-lāi ê bī, chhin-chhiūⁿ iáu-koh tiàm chhù kâng-khoán.” Chit-khai-sí góa siūⁿ-tiòh hêng-lí chiok tâng, chit-siuⁿ soāiⁿ-á chin hùi-khì. M̄-koh tī siok-sià phīⁿ-tiòh soāiⁿ-á-bī ê sī, sim-lāi khak-sit chin un-loán chin kám-tōng, bōe-su ka-kī koh tiàm tī chhù-lāi.

Kàu góa chhut siā-hōe ê sī, m̄ng-kháu-tiāⁿ í-keng bô-ūi thang chai tōa-châng chhiū-bók. M̄-koh góa put-sī ē

thêh sè-phûn ê phûn-chai tng-khì. In-ūi hit-tang-chhūn góa ê hák-seng ū siōng-tiòh “Hoe tō” (花道) khò-têng. Góa ài hoe-chháu, ē pōe in siōng-khò kap hip-siòng. Thàn chit-ê ki-hōe ē-sái kap hák-seng khin-sang khai-káng, liáu-kái in ê seng-oáh. Siōng-liáu, hák-seng lóng ē kā in ê chok-phín sàng hō góa. Chiū-án-ne tit-tiòh kúi-nā-phûn tióng-siū-hoe. I ê sek-chúi ū ñg-sek kap ñng-sek. Kiàn-pái khui-hoe lóng khui chiok-chē chiok-kú, kui-châng ñg-gim-gim kap ñng-tiu-tiu. Khng tī tiāⁿ-bóe pài kui pài khòaⁿ--khí-lâi chin hí-khì, sim-chêng chū-jiân ē piàn hó.

Nng-tang chêng, in-ūi khui-lō ē koan-hē, m̄ng-kháu-tiāⁿ lóng piàn-chò chia-lō. Chá-chêng ê hoe-chháu chhiū-bók lóng bô--khì à. M̄-koh sim-lāi ê kì-tī soah it-tit chûn-chāi. Ták-pái khòaⁿ-tiòh lō-piⁿ bē giók-lân-hoe ê a-pô tiòh siūⁿ-khí ko-ngá ū khì-chit ê cha-bó-chó khan góa khi chhù-piⁿ thâu-bóe khai-káng ê chêng-kéng. Phīⁿ-tiòh chhiau-chhī ê chhàu-oân-bī, mā ē hoài-liām kap cha-bó-chó hō-siong pōe-phōaⁿ ê jít-chí. Chiáh-

tiòh soāiⁿ-á iáh-sī phīⁿ-tiòh soāiⁿ-á
 bī, tiòh-ē siūⁿ-khí hoân-ló góa tī gōa-
 kháu seng-oáh ê a-kong. Khòaⁿ-tiòh
 tióng-siū-hoe ē chhut-hiân kap hâk-
 seng-gín-á siong-chhù ê tiám-tiám-
 tih-tih.

Chia ê hoe-chháu chhiū-bók ê khi-bī
 kap góa-ê jîn-seng liâm--khí-lâi, hō
 góa chai-iaⁿ ē-tàng ū chiah-chê chhū-

lāi tióng-pòe ê thiàⁿ-sioh sī chit-kiāⁿ
 hēng-hok ê tãi-chì. Chò lāu-su tū-liáu
 choan-giáp tì-sek ê thoân-siū, pōe-
 phōaⁿ hâk-seng sêng-tióng sī kài ū
 ì-gī. Bí-hó ê kì-tī mā hō góa ū khah-
 chē ê lèk-liōng khi bīn-tùi seng-oáh ê
 thiau-chiàn.

Tùi a-má ê siàu-liām

Khó Chín-khun

Tī góa sè-hàn ê sī, siōng kah-ì tòe a-má khi ke-á bōe ke, in-ūi múi-chit-pái lóng ū hó-chiáh ê chá-tng thang chiáh kap hó-khang ê tãi-chì hoat-seng. Chit thàu-chá thiⁿ iáu bōe-kng, a-má tō lóng ē tī chàu-kha chhoân chá-tng hō kui-ke-hóe-á chiáh, kā kán-tan ê môe, chhiⁿ-chhài, chhá-nng khng teh toh-téng, liáu-āu tiòh ē khai-sí hoah-hiu, kiò ták-ke kóaⁿ-kín khi chiáh. Sòa--lòh-lâi ē lâi góa ê bîn-chhng-piⁿ, iōng chīn hong-hoat kiò góa khí-chhng, thang hó tòe i khi ke-á chò-seng-lí. Góa ē khi chàu-kha sūn-sūn-khòⁿ-khòⁿ, chhìn-chhái chiáh--chit-óaⁿ, chú-iàu sī khi ke-á ê sī, ū kī-tha ê hó-chiáh-mih thang chiáh. Góa ē kā a-má sai-nai, kóng góa pak-tó iau, a-má tiòh-ē thèh gīn-kak-á hō góa khi bé mih-kiāⁿ lâi chiáh. Thàn hit-sī-chūn sì-kè lōa-lōa-sô, múi-chit-tàⁿ lóng kiāⁿ-kiāⁿ khòⁿ-khòⁿ-leh, kui-tiâu ke-á ná-chhiūⁿ góa só koán--ê, chiáh pá liáu-āu, mā sī ē tng-khi kā a-má tàu-kha-chhiú. Sui-jian góa koh sī chit ê gín-á-phí, put-jī-kò hoah-lêng-long kap bōe-cháp-

sè ê cháp peh poaⁿ bú-gē sī góa tī ke-á thong lêng o-lò--ê. Tī góa khi bóe chá-tng ê sī, góa ē thau-thau-á khòⁿ tó-chit-tàⁿ ê seng-lí khah hó, khiā tī piⁿ--á òh thau-ke án-chóaⁿ kap lêng-kheh kóng-ōe, án-chóaⁿ hō lêng-kheh ē kè-siòk tng-lâi bóe. Goân-lâi sī kā lêng-kheh tòng-chò pêng-iú lâi kau-pôe, koh ài kì múi-chit-ê lêng-kheh ê miā-sèⁿ, thau-lō, bóe-mih-kiāⁿ ê sip-koàn, sīm-chì i kúi-ê hāu-siⁿ, sim-pū lóng ài chai-íⁿ. Só-í chin-chē a-î kap a-m lóng chin ài lâi chhōe góa chit ê gín-á-phí khai-káng, kóng i ê sun-á nā ū góa chiah-nih chhi-chêng m̄ chai lōa hó, thiaⁿ kah góa mā bīn âng-âng koh pháⁱⁿ-sè káh.

Seng-lí chò soah liáu-āu, a-má lóng ē chhōa góa khi biō pài-pài, kiū pêng-an, kī-kiū Má-chó-pô pó-pì góa ē pêng-an koh kiān-khong tōa-hàn. Góa khòⁿ a-má bák-chiu kheh-kheh, kha-thau-u kūi tī thō-kha, chhiú giáh huiⁿ, chhùi lâi-té kán-ná tùi Má-chó-pô kóng chiok-chē òe. Góa chai-íⁿ a-má sī ūi tiòh kui-ke-hóe-á ê pêng-an kap khòⁿ-lòk,

chiah ē sêng-sim kiū má-chó-pô.
Ták-piàn khòaⁿ a-má kúi hiah-nih
kú, góa sī chiok m̄ kam--leh, in ūi
a-má ē kha-thâu-u ū khui-to chhiú-
sút--kòe, bô sek-háp kúi, tán a-má
kā sim-lāi ē oē kóng soah, góa tiòh ē
kóaⁿ-kín khan a-má khí-lâi. Koh-lâi
a-má ē khi thiu chhiam-si, m̄ng tãi-
chì, hoân-ló a-kong ē sin-thé kiān-
khong, a-pa ē sū-giap chiân-têng,
a-bú ē thâu-lō kap góa ē kong-khò
sêng-chek, ná-chhiūⁿ ū chhau-hoân
bōe liáu ē tãi-chì. Tī góa khan a-má
khí-lâi ē hit sī chūn, góa mā ū kā
Má-chó-pô hē-goān, góa ē keng-ka
pah-piàⁿ thák-chheh, tán góa tōa-
hàn thàn-chi^{m̄} lâi iú-hàu chhù-lāi-té
ē lêng.

Sè-hàn ē góa sit-chāi chiok bô táⁿ,
m̄ káⁿ ka-tī chit-ê lêng khi êk-keng-á
sé sin-khu, lóng ē kā a-má thoa--leh,
kiò i khiā tī êk-keng-á gōa-kháu, pōe
góa khai-káng, án-ni góa chiah ē-sái
an-sim sé sin-khu. A-má ē khai-sí
kóng i siáu-liân ē kò-sū, góa tiòh ná
sé ná thiaⁿ kò-sū, sī-kan chit-khùn-á
tiòh kòe--khi, sé hó liáu-āu, góa ē
kiò a-má mī-á-chài chiah koh kè-

siok kóng--lòh-khi. A-má siáu-liân ē
kò-sū ná chhin-chhiūⁿ la-jí-oh tiān-
tâi, beh thiaⁿ tiòh ū.

Àm-sī kui-ke-hóe-á lóng ē tòe àm-
tng chò-hóe tī tiān-sī-keng-a, ná
chiáh àm-tng ná phòe tiān-sī, chit
sī-chūn góa siōng kah-ì chē tī a-má
ē sin-khu-piⁿ, nā sī bah kap chhài
bô ah, góa tiòh ē ngheh a-má óaⁿ
lāi-té ē mih-kiāⁿ lâi phòe, chóng-sī
kám-kak a-má chhiú-lāi-té ē hit óaⁿ
àm-tng koh khah hó-chiáh. Tán ták-
ke chiáh soah, góa tiòh ē tòe a-má
khi châu-kha sé-óaⁿ, siu pōaⁿ-á, tò
chhài-bóe. Châu-kha ē tãi-chì siu-
soah, a-má ē khi thiaⁿ-thâu sio-hiuⁿ
pài-pài, koh lâi chiah-sī tò-tng-khi
tiān-sī-keng-á khòaⁿ liân-siok-kiòk.
Bô-êng kui-kang ē a-má chóng-sng
ē-sái hó-hó-á chē--lòh-lâi, thâu-
khí-seng lóng ē chin kek-tōng teh
mē liân-siok-kiòk lâi-té ē pháiⁿ cha-
bó, mē kah ká-ná sī sèk-sāi--ê kâng-
khóaⁿ, bô-tek-khak che sī a-má kái-
tū phî-lô ē chit-chióng hong-sek.
Pit-keng bô-êng kui-jit, siōng-bóe
a-má tiòh ē bák-chiu kheh--khí-lâi,
thâu bān bān sūi--lòh-khi, piàn-chò

hō tiān-sī-ki khòaⁿ, che mā sī chiok chhù-bī ê ôe-bīn.

Ē-kì-tit góa tú thak kok-tiong ê sī, hák-hāu pun chè-hók kap ūn-tōng-hók, kiò múi-chit-ūi hák-seng ài tng-khì chhì chhēng, hit-chit-kang góa thèh tiòh hit-kóa saⁿ, chē kong-chhia tng--khì ê sī-chūn, sim-lāi it-tit siūⁿ beh chhēng hō a-má khòaⁿ, lú siūⁿ tiòh lú kek-tōng, chit-lòh-chhia, saⁿ pō tòng-chò nng pō kiâⁿ, chòe-āu tit-chiap iōng cháu--ê tng-khì chhù. Khui-mng góa tiòh khì cháu-kha kā a-má giú khì tiān-sī-keng-á, kiò a-má chē tī hiah tán, ka-tī cháu khì pâng-keng oāⁿ saⁿ, chhēng kok-tiong ê sin chè-hók hō a-má khòaⁿ. A-má khòaⁿ tiòh góa chhēng chè-hók chhut--lāi, tiòh chhùi-chhiò-bák-chhiò, kóng góa piàn tōa-lâng--ah. Góa thiaⁿ tiòh a-má án-ne kóng, sūi koh cháu jip-khì a-kong ê pâng-keng chhēng i ê saⁿ kap khò, chhut--lāi ê sī, góa tōa-siaⁿ tùi a-má kóng, án-ne chiah sī piàn tōa-lâng. Hit-sī-chūn a-má hō góa lāng kah chhiò-hai-hai.

Chit-bák-nih chit-má góa í-keng tōa-hàn, siūⁿ beh chai-iaⁿ a-má lí tī thiⁿ-téng kòe-liáu hó--bô? Sui-jian í-keng keng-kòe chap gōa tang, góa tùi a-má ê siàu-liām soah sī lú-lai-lú-chhim, múi-chit-piàn khòaⁿ tiòh a-má ê siòng-phìⁿ, lóng hō góa hōe-sióng hit ê hēng-hok koh khoài-lòk ê jit-chí. Góa éng-oán ē kì-tit a-má tùi góa ê hó, siōng ài liām tī a-má ê sin-khu-piⁿ, thiaⁿ a-má kóng kòe-sū, khòaⁿ a-má ê chhiò-iōng, hō a-má khan khì ke-á bōe ke, tòe khì Má-chó-biō pài-pài, chiah a-má óaⁿ lai-té ê bah kap chhài. Siōng-sin thiⁿ-téng ê a-má kám-siū ē tiòh góa tùi i ê siàu-lāim, góa siūⁿ beh kā lí kóng, lí m̄ bián koh chài kòe-liām, in-ūi siū lí ê chiàu-kò, lí ê sun-á chit-má ū chit ê ún-tēng ê thau-lō, lí ê sun-á koh chiâⁿ ū chhi-chēng, òng-bāng āu-sì-lâng koh ē sai chò lí ê sun-á lai hō lí thiàⁿ-thàng.

Bāng tiong ê chhiū

Lîm Hông-chhai

Kin-nî Gō-goéh-chiat tng-khì chng-kha chiáh bah-chàng, tú lâi kàu mng-kháu-tiâⁿ, tō khòaⁿ tiòh 1 tōa tui chhiū-oe tún tī lō -piⁿ, kóng sī chhiū-á hoat siuⁿ koân tú-tiòh tiān-sòaⁿ, kiaⁿ ē sio-phah-tiān chhut-hóe, kiò Tâi-tiān--ê lâi chhò-chhò--leh. Chit kúi châng sī chêng beh 10 gōa tang ê ka-tang, chiuⁿ-á kap ng-hoe-chhiū, khiā tiàm chúi-kau-á piⁿ beh 2 chàn lâu-á koân, chhiū-oe lóng sôe 1 pêng bē-sái chhun khi pát-lâng tau, chhiū-ng tú-hó ē-sái bih-liâng, thêng-chhia. Hiông-hiông siūⁿ khí sè-hàn ê sī-chūn, chúi-kau-á piⁿ sī ti-tiâu kap gū-tiâu, tò pêng sī kúi nā châng soāiⁿ-á, tiāⁿ-bóe-á iáu ū 3 châng chhiū-á, sī pan-chi, soāiⁿ-á kap khó-lēng-á.

Ē kì-tit chò gín-á ê sī, gū-tiâu thâu-chêng mā ū 2 châng soāiⁿ-á, jít-sí-á gū-á nā bô khi hng--nih, tō ka pák tī soāiⁿ-á kha khah chhio-chhìn. Kòe-lâi tō sī tiāⁿ-bóe-á khah óa lō-piⁿ ê pan-chi, sè-hàn sī khòaⁿ i liáh-chún sī 1 ki tōa chhâ-khō chhah tī hia tng-lōng sōng, hng-hng khòaⁿ chiah chai-iaⁿ sī 1 châng chhiū-á, in-ūi téng-koân ū kúi ki chhiū-oe, koh ū kúi-chhok-á

hiòh-á, ū-tang-sī-á ū tiâu kúi pha âng-âng kim-kim ê hoe-lúi. Hit ê sī-chūn, thô-kha ē lak kúi-lúi-á chhiú-tê-á tōa, kó-chhoe hêng, kam-á-sek ê hoe-lúi, cha-á-gín-á lóng ē khiòh khí-lâi sng, ah m̄-koh, i ê bī bô kah lōa hó phīⁿ, sng 1-ē-á tō tàn tiâu--ah!

Koh khah óa lō-thâu sī 1 châng khó-lēng-á, bô kài koân, gín-á lóng ē peh khí-lih chhiū-á téng chhit-thô, ah sī khiā tiàm chhiūⁿ-á téng tiah kóa hoe lâi chhah po-lê-kan-á, kúi-oe-á sè-sè lúi, chhián-chhián-á, pèh-pèh chí-chí ê khó-lēng-á hoe, kòa kúi-hiòh-á chheⁿ-chheⁿ ê hiòh-á, khòaⁿ--khí-lâi sī bái-súi-á bái-súi. Kòe 1 chām-á chhiū-á kiat kah tin-tin-tong-tong, lóng chhiūⁿ chheⁿ-tāu-á liáp ê khó-lēng-á chí, cha-pō-gín-á tō thèh lâi chò chhèng-chí, iōng chiáu-phiák-á phiák, khòaⁿ siáⁿ lêng phiák khah hng?

Pan-chi kap khó-lēng-á tiong-ng ngēh 1 châng soāiⁿ-á chhiū, pí chúi-kau-á piⁿ--ê khah sè châng chiāⁿ chē. Chúi-kau-á piⁿ ê soāiⁿ-á hoat kah pêng chhù-téng khah koân, joáh--lâng ê sī, lóng khòaⁿ he ng-gim-gim, pí-pi-pi

ê soāiⁿ-á tiàu tī chhiū-bóe téng tin-tong hàiⁿ, khòaⁿ kah lâu chhui-nōa bô i hoat, bô-tih-bô-tang, hō hong siàn lóh lâi kúi liáp-á, ták-ke sio-cheⁿ khioh. Ū-tang-á ē-pơ-sī-á, keh-piah ê chek-peh hiaⁿ-ko kok-tiong pàng-òh tng--lâi, ē giáh lam-á koh giâ thui peh kí-lih gū-tiâu chhù-téng lam soāiⁿ-á, chhiū-á kha 1 tīn gín-á taⁿ thâu kim-kim khòaⁿ, tán i kā lam-á thūi--lòh--lâi, ták-ke tō ũi óa khi sîn, sè-jī-á ka khng tī leh thō-kha--lí chò-tui, tán--leh chiah kong-ke pun. Ah nā lām bô hó-sè lak-lòh--lâi thō-kha, kúi-lā ki kha-chhiú tō cháu khi chhiúⁿ, nā chhiúⁿ--tiòh sūi hut liáu-liáu, kui chhui-kho lóng kô kah ng-ngiuh-ngiuh ê soāiⁿ-á thng, chhiú-chéng-thâu-á koh chng kah sit-sút-kiò, piⁿ--á ê lāng sī khòaⁿ kah gīn-òⁿ-òⁿ, kan-na ē-tàng thun chhui-nōa niâ. Óa lō-piⁿ chit chng sè chng soāiⁿ-á, gín-á-lāng tō khah bán ē tiòh, ah m̄-koh mā seⁿ bô chē, seⁿ bô gōa-kú tòh hông bán liáu-liáu, siuⁿ bān lâi--ê kan-na chhun hiòh-á thang bán niâ.

Koh siūⁿ-tiòh a-niâ-á bat kóng--kòe, i sī hō tiāⁿ-bóe-á hit phû chháu-phû

phiàn--khì, chiah ē kè lâi chia. I kóng hit tong-sī kap gún pâ-á tui-khòaⁿ ê sī, kám-kak pâ--á seⁿ-tiuⁿ sng bē bái, iáu m̄-koh thé-keh khah sè-hàn bô chiok kah-ì. Moai-lāng-pô-á tō ka kóng, lín khòaⁿ in tiāⁿ-bóe-á hit phû chháu-phû hiah tōa phû, án-ne khòaⁿ--lâi chhân-hng it-tēng chiok khoah--ê, kài ũ chíⁿ ê khoán, lí kè--lâi it-tēng hó-miā--ê. Gōa-má thiaⁿ--tiòh sūi ka ìn hó, tō án-ne kè--jip--lâi. Hit tang-chūn thiaⁿ--tiòh kam-kak chin sim-sek, chháu-phû iā ē chò chhin-chiâⁿ--oh! Hit ê chháu-phû tō sī iōng hit chng pan-chi chò tiòng-thiâu, kā tiū-chháu tiáp-tiáp ũi-ũi--khí--lâi--ê, chhiūⁿ 1 keng ĩⁿ-hēng ê chháu-chhù-á, pí lāng ê chhek-pùn koh khah tōa, tán he tiū-chháu iōng kah chhun beh pòⁿ lāng koân, 1 tīn gín-á lóng ē peh kí-lih tiū-chháu téng tòng-chò thiàu-chhng teh sng.

Chit-má chúi-kau-á piⁿ ê tōa chng soāiⁿ-á chhiū piàn-chò khòaⁿ súi, bih-ng, bē tàng chiaⁿ ê chhiū-á. Tiāⁿ-bóe-á khòaⁿ--kòe--khì, ũi-chhiūⁿ-á thâu-chēng, chhun 1 chōa chheng-khì ê tá-má-ka-lō, pan-chi, soāiⁿ-á

kap khó-lēng-á lóng bô--khì--ah,
 1-sut-á to khòaⁿ bē chhut--lâi, hia
 bat ū chhiū-á hoat kòe ê iáⁿ-chiah.
 Bô-tiuⁿ-tī sim-koaⁿ-thâu soah ū tām-
 pòh-á hi-bī. Aih! Chia ê bô-hoat-tō

koh chài khòaⁿ--kìⁿ ê chhiū-á, kap
 góa 4, 50 tang chêng ê gín-á sī ê hôe-
 ek, chí-ū tī bāng tiong chiah ē-sái koh
 chài saⁿ-kìⁿ--ah!

2023.6.30

NCKU Taiwanese Awards & Scholarships

TÀI-GÍ-BÛN 2024 申請時間 7.1~8.15
 CHIÓNG-HÀK-KIM

台語文
 獎學金

Hoan-gêng sin-ehng

獎勵對象..... 獎金來源.....

國立成功大學	▲ 美國詹文聲教授家屬	▲ 陳信從老師家屬
現職教師(含兼任教師)	▲ 世界台灣文化論壇	▲ 美國二二八慘案教育基金會
kap學生	▲ 美國台僑莊承業	▲ 蔣發太孫玉枝台語文教育基金會
	▲ 台灣羅馬字協會	▲ 國內外熱心台灣語文無落名ê有志

獎項類別.....

★ 林茂生 教授/台語教學優良獎	★ 王育霖 詩人/檢察官獎
★ 蔣發太 先生/台語師培養英獎	★ 王育德 教授/台語文研究獎
★ 蔣發太 先生/台語文傳承獎	★ 鄭良偉 教授/台語文研究獎
★ 陳信從 老師/玉蘭樹獎	★ 巴克禮 牧師/台語文國際化貢獻獎
★ 詹文聲 教授/外籍生台語文獎	★ 鄭兒玉 牧師/白話字貢獻獎

每年舉辦 詳情請參閱台灣語文測驗中心官網

Pèh-thâu-khok-á kau-pôe chhek-chiáu-á

Bûn / Lahjih Tô / 陳坤明

Chhân--nih tiū-á ñg-gim-gim, tiū-sūi í-keng kau-thâu. Choh-chhân hiaⁿ lâi-kàu chhân-thâu khòaⁿ-tiòh chhek-chiáu-á lâi khong-sip. M̄ boeh chit n̄ng-pah chiah. Khòaⁿ-tiòh sim m̄-kam, sim-koaⁿ liáh-thán-hoàiⁿ, kóaⁿ-kín nê bāng-á boeh liáh chhát.

Chhek-chiáu-á koh-lâi thau-chiáh chhek. Chit-chiah chit-chiah ka-tī tiòh-tiàu. Bô-gī-gō, mā bāng tiòh chit-chiah pèh-thâu-khok-á.

Pèh-thâu-khok-á ai-kiū choh-chhân hiaⁿ: “Pàng góa chit-tiâu seⁿ-lō. Góa m̄-sī chhek-chiáu-á. Góa chiok gâu

chhiuⁿ-koa, góa chiok iú-hàu, góa bē chò-chhát, sī chhek-chiáu-á chio góa tau-tin lâi, pàng góa cháu, hó--bô?”

Choh-chhân hiaⁿ chhiò-chhiò-á kóng: “Kóng kàu chiâⁿ ū tō-lí, pát-ūi lí m̄ khì, ūi-siáⁿ-mih boeh poe-lâi chhân--nih?”

Pèh-thâu-khok-á tiām-tiām m̄-káⁿ ìn-ōe.

Gū-ì

Chhian-bān m̄-thang kau-tiòh pháíⁿ-pêng-iú, chiah-bē chiáh-tiòh-kiⁿ

燈台vs燈塔

陳明仁

航海beh回陸地，ài tī海港登陸，海闊茫茫，岸邊需要有koân燈塔火指引方向。燈塔是海事指點船隻入港真重要ê指標。

M̄-koh，日本話是稱呼灯台，有一首出名ê台語歌，霧夜ê燈塔，是日本曲<泣くな霧笛よ灯台よ>改台語歌詞，葉俊麟作詞，鄭日清演唱，有轟動，後koh編作電影，也是賣座票房，聲真koân。這首曲葉俊麟寫三版歌詞無kāng，張淑美唱ê版本是針對電影劇情，霧夜的燈塔。鄭日清唱ê歌名mā kāng款，m̄-koh khah chē人點唱，m̄-koh卡拉OK kā這兩首歌編號倒péng，beh唱鄭日清版本ài點張淑美唱ê編號，這m̄是主題，koh有一版ê詞是劉福助唱，歌名是霧夜ê燈台。

我看過一齣米國電影〈世界ê邊緣〉(The Light at the Edge of the World)是Yul Brynner主演，結局是ian-tâu ê男主角騎細隻馬仔tī燈台頂面kap敵人相戰，可見上頂面是平--ê，應該是燈台chiah tiòh，m̄-koh nah會koh有稱燈塔？塔是尖頂--ê！

有1 kái我去台南安平劍獅埕拜訪蔡金安老師，我固定時間會ùi台北去

台南請安，多年慣勢。中晝到tè，劍獅埕入口無遠有咖啡座，賣台南美食chiáh-mih，我時常約台文界朋友去hia lim chiáh phò-tāu交陪，lóng蔡董事長招待。

Hit工我ka-tī先到位，蔡董事長陪一位súi姑娘teh開講，介紹是福建泉州海事博物館館長小姐，專工來台灣調查kóa民俗資料，行程ài拜訪幾位專家，有幾位我也有交陪。Beh tng去是台北出發，有kóa資料我ài出發前送資料去飯店hō--i。

隔tng年我kap蔡董事長去廈門泉州作調查，有去泉州海事博物館，拜訪館長，泉州是Chi-ná第一海港，聽講稅收是全國上chē ê所在，海事博物館有展lám所有航海有關ê舟台型工具齊全，koh有圖像。古早in無燈台，沿海ê廟寺有塔，就tī koân塔吊燈火，當作指點船隻入港ê記號，in ê話真正是燈塔。我chiah了解燈台，燈塔無kāng ê來源詞，lán lóng會sái引用。

Chí-tō lāu-su / Khó Pōe-bín (Khó-koe)

Góa ū khì kòe...

2年8班 / Ngô Ūn-liông / 吳昶隆

Góa ū 去過日本。Góa kah 阿pâ閣ū阿母、阿兄作伙去。Góa 毋捌去過日本，所以góa足期待。阮sī綴團，毋sī自由，有一工tòa ê飯店足高級、房間足大間、閣有super大ê浴槽。毋知第kúi工，阮暗時食chîm-á，ták隻攏足大隻！閣有kiâm-kiâm ê bī，實在足hó食！Góa 嘛有去「迪士尼」，hia人足濟。好ka-chài阮有快速通關，chiah毋免排隊。

Góa siōng ài chiáh ê kóe-chí

2年15班 / Ko Chú-kî / 高子淇

你上ài食ê果子是啥物？是酸甜甜酸甜ê刺波？抑是chúi-hun真厚ê西瓜？Góa上ài食ê果子毋是téng-bīn彼兩種，樣仔才是góa上ài食ê果子。

逐年熱--人，拄拄仔好是樣仔tōa-chhut ê時，tī大賣場抑是超級市場攏看ē著chin濟無全品種ê樣仔。其中，góa特別ài食「金煌樣」。伊比一般ê品種閣khah大粒；外皮規ê攏是黃--ê；食--起來kút-liu-liu，甜甜、袂酸，予我一喙sòa一喙，一下仔規盤樣仔tō予我吃了了--去！倦--ê kā拍做kó-chiap，嘛真好咻！

真可惜，樣仔無一年sù-kùi攏ū。所以，我chiâⁿ期待今年熱--人ē-tàng閣食著「金煌樣」。

taiginiu

做伙來讀冊學台文！

Chò-hóe lâi thak-chheh òh Tâi-bûn!

台語貓e店

pinkoi Tâi-gí Niau 台語貓 Q

Chhèng聲

Lâu Ui-liông

1947年hit年五叔á 10歲。有一日tī街á頭看tiòh一台車駛--過。驚一tiò，車頂khiā--ê thài會是in阿舅？Hiông-hiông sa-bô，雙kha拚leh tòe teh走。一直tòe kàu大正公園，車停。大氣喘bōe離，面紅kòng-kòng，心頭phih-phók-chháiⁿ，雙kha直直chhoah。遠遠ka看，ai-io-ōe-ah人圍kah ơ-khâm-khâm、chát-chiⁿ-chiⁿ，公園內阿舅kap人排齊齊。阿舅排第二。Kúi-ê兵á giáh chhèng khiā邊--á。伊緊張kah m̄敢喘大氣，遠遠m̄敢hō阿舅看tiòh伊。「台灣人萬歲！台灣人萬歲」日本話hoah足大聲。突然間一聲chhèng聲，頭1 chhèng無倒，koh補第2 chhèng，排第1--ê hit ê人iáu無倒，khiā kah chāi-chāi-chāi親像一欉大樹無beh倒，第3 chhèng tiòh頭giáh，chiah倒。無gōa久，排tī後壁--ê lóng hō人chhōa--走去。伊聽kóng，tòng kúi nā liáp chhèng-chí ê gâu人叫湯德章，這ê名伊永遠to記tiâu tiâu。

A郎 台語廣播劇

Chò Kang á Lâng

kang-chok-sek chhut-phín 做工á人工作室出品

Cháu-chhōe 湯德章 (1)

Tēⁿ Pang-tìn

A. 踏話頭

觀賞2024.03.13『尋找湯德章』紀錄片電影ê播送了後，感觸chiâⁿ深。Tī leh beh講正題進前，我hiông-hiông想起1 kóa過去ê代誌。

B. 講過去

1972年熱--人，我tú ù彰化員林搬來台南。我tiāⁿ-tiāⁿ 1-ê人腳踏車騎--leh，ná騎ná sèh，思考台南市區街á路設計ê理路。會記得hit當時不時經過「民生綠園」，老一輩ê lóng講是「石像」。幾nā年了後我koh離鄉背景去到台北、台中讀冊、食頭路，tī 2007年8月15，koh轉來台南做台灣文學館館長ê時，chiah發現台文館ê大門口「民生綠園」圓環邊--á ê圍牆已經刻「湯德章紀念公園」chit幾字。Chit幾字，是張燦鑒市長hit-ê時代號--ê。尾á，tī許添財市長任內kā「民生綠園」ê範圍擴大，納入附近koh較濟的古蹟kap建築，chiâⁿ做這陣ê「台南州廳文化園區」。

Hit-nî ê平安暝，我hù台南市政府ê邀請，入去到湯德章紀念公園ê圓環á內底，參加1年1 pái市政府kap基督教會聯合舉辦ê「聖誕點燈」大型活動，我發見對外圍á beh行入去湯德章公園內底是一件艱難koh危險ê代

誌，所pái我chiū tī leh鬧熱ê音樂聲thàu-lām tiòh σ-tò-bái、汽車來來去去ê iǎn-jín聲--nih，àⁿ-thâu來請教坐tī我頭前ê許添財市長：「Nā是會使tī台文館大門口ê廣場舉辦，án-ne kám m̄是khah莊嚴好看，koh-khah安全利便？」許市長ê回應hō我大驚一tiô，伊講：「咦，lín是ko-ko-chāi-siōng ê中央機構啊！阮kám thang有得參詳？」原來，往過市政府ê這款提議lóng無hō台文館接受。我感覺chiâⁿ phō-khiam，當場隨ka會失禮，而且建議明年會使協辦iàh是和其他單位合辦，ka sóa來台文館ê大門口舉辦。許市長chiâⁿ歡喜隨請司儀kā mái-khuh giàh hō我，kā我講：「請鄭館長親身來宣布chit-chân好消息。」當場phok-á-siaⁿ熱phut-phut，鬧熱滾滾。長老教會ê先進黃德成牧師，sò--lòh koh放送1 pái kāng-khoán ê消息，在場參與ê民衆tāk-ke lóng笑kah chhùi-á lih-sai-sai，kán-ná tī唱聖歌soah koh ke唱一條歡樂頌kāng-khoán。

隔轉年2008年ê聖誕節，鬧熱koh chhiaⁿ-iāⁿ ê點燈儀式，chiū tī這棟符合基督教氣氛ê歐洲歷史建築台文館大門口舉辦，kap湯德章紀念公園sio

tùi-siòng。會記得司儀1ê1êchhiàng-miâ貴賓上台ê時，我是siōng尾1ê押後。Chit-ê時陣，我手giáh mái-khuh輕輕á唱英國聖詩作者韋德（1711—1786）ê〈O，Come All Ye Faithful!〉（齊來崇拜我救主），一步一步對樓梯行起去台á頂。因爲上台ê距離無kài長，kan-na會使唱後半段：「……Come and behold Him，joyful and triumphant……O Come Let us adore Him Christ the Lord！」Hiông-hiông歸場ê觀衆貴賓、教會人士、尤其是國外來ê媒體，lóng感覺眞意外眞有意思，對1ê恬靜莊嚴ê氣氛，choán做樂暢、歡喜ê情景，chū án-ne liáu，ták年ê點燈儀式lóng tī台文館舉辦，台文館mā因爲án-ne成功tī媒體、社會phah開知名度，感謝上帝chit-khoán奇妙ê恩典。

台文館大門廣場會變做1ê hō人行路ê所在，hō行路ê人會使自由、安全直接thàng到湯德章公園內底；另外一方面是其他五條路lóng會使tī圓環頂chiàⁿ-oat、tò-oat，圓環m̄-nā是圓環，改做親像是馬á ê kha-chiah-phiaⁿ hit-khoán oan-khiau ê雙向道路。Chit-ê創意，牽涉tiòh市區道路kap交通管理，當然是kan-ta會使提供hō市府做參考，m̄是台文館會使

處理tit--ê。阮規劃kah眞幼路，mā kā設計圖kap文字說明lóng提供hō市府去做研究，koh siâng-sî kā chit-ê計劃，刊tī 2009年11月發行ê《台灣文學館通訊》第25期ê冊皮kap專題內容「前場、後場、蜘蛛網」，說明「湯德章紀念公園」、市區ê n̄g-jîn區、「國立台灣文學館」和「台南州廳文化園區」會使kap做伙，chiàⁿ做一篇新ê歷史文化。

後--來，2013年我tī台南市教育局長任內ê 228紀念日。Chià市政府tī永華市政中心ê 228紀念碑廣場，舉辦二二八紀念悼亡慰靈追思活動，tī全市300位校長lóng來參加ê機緣之下，臨時chio衆校長會後nā時間都合有tú好，tàu陣來湯德章紀念公園，kā 228 ê犧牲者湯德章律師ê雕像獻花追思。

因爲m̄-chai有gōa-chē校長會來參加，我tī 227 ê半暝á kap 228彼日透早，交代局--nih ê同仁，分工盡力去買tiòh大約80支ê台灣百合，全部集中送到湯德章紀念雕像前做備用。因爲是臨時發想，而且koh無統計人數、無列名、無點名、無記錄，mā m̄知影會來ê人數。原本iàh準講數量án-ne chiū有夠，想bē到衆校長陸續分頭過

來，超過80 ê人。因為百合花無夠用，阮臨時kā湯德章ê雕像報告，ka借已經獻過ê花枝，重複koh用。每1-pái借10枝，lóng總借4-pái，落尾thang知特別來參加獻花追思ê校長lóng總有120位。聽講che是教育界頭pái覺醒，局長、校長自動集體追思228ê悲劇英雄湯德章律師，算是破題第1pái。後--來tī市議會--nih受tiòh幾位國民黨籍議員相連sòa kā我洗面兼khau-sé，譴責、誣賴我講kō家己ê意識形態強迫校長參加，koh透過媒體放送。但是我知影家己做--ê是tiòh ê代誌，我相信市民有家己判斷是非ê能力。Ka-chài無hō來參加追思ê校長簽到，留lòh記錄，所pái無任何1位來參加ê校長事後受tiòh議員ê刁難。

市府辦理ê 228追思紀念活動，由安平永華市政中心kap新營民治市政中心2ê所在輪流tāk tang來舉辦，全市ê校長lóng會出席。M-koh，kan-taⁿ tī永華辦理，chiah方便就近來湯德章紀念公園獻花致意。2011年228 ê時，我tú上任無gōa久，iáu m̄知有chit-ê活動，所pái無thang án-ne做；2014，tī民治市政中心；2015，我已經落任。所pái，2013 ê 228算是真難得ê機緣。Keh-trng-tang 2014 ê 228進前，台大

教授蔡丁貴，提早tī 222 hit日khō人kā湯德章紀念公園--nih ê孫文銅像ián--倒，造成國民黨籍議員集體抗議，甚至khō人留守湯德章公園幾nā日。Án-ne做，引起koh-khah chē民衆前往探望chhāi tī圓環邊--á ê湯德章半身雕像，che是代誌後續想bē到ê發展。

後回繼續

2024.04.17

Khài Káng

2024 台語開講會
台文博覽會

台語過生活

Tāk個月第3ê拜6
20:00~22:00

報名分享

TÁI-BUN EXPO

Tā-káu Tâi-gi-bûn

阿郎 (4)

做工á人

時間teh過chiâⁿ緊，目一nih，A郎已經tō-chè，m̄-koh，kah一般ê gín-á khah bô sio-siāng--ê是，A郎leh大真緊，chiah tō-chè niâ，已經像3歲gín-á hiah大漢。A公--a懷疑hit粒桃á是仙桃，自hitkang食hit粒桃á了後，精氣神飽tīⁿ，腳手mā ke 真liú-liáh，a婆--ā風濕痠痛tài 10 gōa冬，mā自食tiòh桃á了tòh m̄-bat聽伊ai--過。人講「七坐、八爬、九月發狗牙」，咱A郎4個月teh收nōa ê時，tòh已經會曉走，lóng無照俗語teh行，凡勢lóng是hit粒桃á ê應效。

A郎kah所有ê 3歲gín-á lóng kāng 款，真hoat-phoat，tāk kang tī厝--nih四界chông，老公婆看伊khòk-khòk chông驚伊tiòh傷，beh jiok是tiāⁿ leh jiok bē-hù。A郎kài khiáu，學siáⁿ lóng教--1-2-遍-á tòh ē。A公--a想講che gín-á hiah khiáu，kui kang tī厝phut-phut跳mā m̄是頭路，不如ka送去Chín--sàng hia學寫字，bat字總--是無敗害。

庄--nih無幾戶人家，自然mā無學堂，m̄-koh Chín--sàng是學堂先生退休，nā有gín-á beh bat字，lóng ē去拜託伊教。Chit kang早頓食飽，a

公--a kā A郎chhōa--leh，tòh ùi Chín--sàng hia去。路--nih kā A郎講：「等--leh chhōa你去先生hia學寫字，你tòh ài乖，ài聽先生ê話--ō。」A郎聽tiòh ē-tàng學新ê物件，歡喜kah，嘴笑目笑應好。無jōa久tòh到Chín--sàng hia，a公--a kā tāi-chì講hō Chín--sàng知，2 ê人講定會好勢，tòh kā A郎留tī Chín--sàng in tau，ka-tī去做田--nih ê khang-khòe。Án-ne tāk kang無歇，一直到第4 kang，teh食早頓ê時，a公kā A郎問講：「學了siáⁿ款？有趣味--無？」A郎soah應講：「He白話字chok簡單，ē-hiáu講tòh ē-hiáu寫，我已經lóng ē-hiáu--ah，今á日我想beh去別位chhit-thô！」A公驚1 tiô，心內想講「Nah ē hiah緊tòh khì hō khǎn-jió--去！」Koh想「既然to bat字--ā，Chín--sàng hia有kài chē冊，無ka chhōa去hia讀冊mā bē-bái，hō A郎--ā加減á bat kóa道理。」Tòh kā A郎講：「Án-ne咱今á日mài學寫字，咱去先生hia看冊，看冊chok心適，冊內底有chok chē好sng ê故事neh！」

A郎聽tiòh心適好sng，kāng款歡頭喜面應好。2 ê人食飽照常ùi Chín--

sàng hia去。自án-ne，去讀冊變做A郎ták日固定ê tãi-chì。

A郎4歲hit年，厝--nih來1 ê cha-po人，是a公--a ê朋友，kah人têng-tâⁿ sio-phah受重傷，知影a公--a bat kóa草藥á，ē-hiáu治傷，專工來chhōe。伊人真細jī，本底藥á thèh--leh tòh beh走，a公--a ka講：「你傷kah hiah nī重，beh án-chóaⁿ走？咱che siáⁿ-mih交情--ā，ke 1 hù碗箸niâ，傷治好chiah走--lah！」Kā伊留，後--來伊tī厝--nih tòah beh kui kò月。Hō做進--à。

Chit ê進--à tú來ê時，ài食飯食藥á chiah看ē tiòh，其他ê時間lóng tī人客房倒leh歇暍，差不多經過2禮拜了後，人chiah khah有元氣，有時ē去門口埕練刀。講是練刀，mā是giáh柴枝teh比1 ê勢niâ，無真正tāng氣力，講是加減á tín動人ē khah緊好。A郎看tiòh心適，mā giáh柴枝tī進--à邊--á tòe leh比。進--à看A郎古錐，tòh hō伊tòe tī邊--á teh學。Án-ne幾kang了後，凡勢是進--à看A郎舞kah範勢bē-bái，soah開始ē加減á kā伊點tuh。

Koh過差不多2禮拜，進--à人好kah完全，thèh 1 ki木刀，kā A郎叫去門口埕。「郎--ā，你斟酌看，che是我ê刀，刀ài án-ne舞。」Sòa--落-來進--à tàuh-tàuh-á kā伊ê刀法演1遍hō A郎看。舞soah，koh講：「咱2 ê有緣，我ê刀法你ē-tàng記jōa chē算jōa chē，chit ki木刀是我chit幾日á siah--ê，留hō你做紀念，刀ài ták日練，時間長短無要緊，練久你tòh ē有體會。」Sòa--落-來，kā老公婆kiâⁿ禮seh多謝，人tòh beh離開。A郎m̄kam，kā進--à衫á-ki giú--leh m̄ hō走。進--à伸手kā A郎頭殼so-so--leh。「郎--ā乖，叔--á有要緊ê tãi-chì ài處理，我nā處理好勢，chiah來chhōe--你。」進--à講soah，人tòh起行。進--à tú行1-tè-á路，A郎已經目屎流目屎滴，lún bē tiâu，對進--à大聲喝：「叔--á，你一定ài koh來--ō！」進--à聽--tiòh，oát頭對A郎笑--1-ē，無koh講sáⁿ，人tòh繼續行--去。Hit暝，a婆--ā tah真久，A郎chiah暍--去。

後回繼續

成大bat禁過共匪魯迅ê冊， taⁿ soah chhāi銅像配合統戰

Bûn Têng

成大師生tī榕仔園校區戶外開講。要求學校ài ká魯迅銅像sóa走。

今年5月初2，成大台灣文學系蔣爲文教授tī成大榕仔園校區大學路校門口，魯迅雕像頭前辦理戶外開講。開講ê主題是「中國五四運動是受台灣kap越南ê啟發兼講魯迅銅像無適合chhāi成大校門口」。開講ê來賓包含成大傑出校友、台南文化賞得主張良澤教授，台灣文學國家園區協進會理事長、國立台灣文學館前館長鄭邦鎮教授，台文筆會前理事長陳正雄等。

張良澤叫魯迅「師公」，因為張良澤tī日本關西大學讀冊ê時，指導教授「増田涉」是魯迅ê學生，mā是日本出名ê中國文學史研究者。張良澤tī演講ê時指出，魯迅hō中共毛澤東尊稱做革命ê導師。Chiū伊所了解ê魯迅kap伊ê做人，絕對無kah-ì家己

hông khng tiàm成大校門口。Koh再講魯迅kap台灣kap成大根本tiòh無tī無tāi。Nā正經beh khng，應該kā魯迅雕像kng tiàm藝術中心m-chiah合理。張良澤回憶少年tī成大教冊ê時，因為教魯迅ê作品去hō中國國民黨特務注意--tiòh，落尾流亡日本chiâⁿ做黑名單。一直到1992年解除黑名單chiah thang倒轉來台灣。伊十幾tang前轉來成大ê時，發見成大校門口竟然ke 1仙魯迅ê雕像，心肝頭無siáⁿ好過。

蔣爲文kā大家tiám破，成大tī 2009年chhāi魯迅雕像kap 2012年設立閩南文化中心，lóng是彼當時馬英九親共政府精心策畫ê傑作。因為成대는

全國siōng早成立台灣文學系(2000年)ê國立大學。馬政府chiū是看台灣文學無，chiah ka khng tī中國閩南文學下底，tiau-kang kā魯迅chhài tiàm成大校門口。其實，中國五四運動是受tiòh台灣kap越南ê啟發chiah開始--ê!越南第一份白話羅馬字報紙《嘉定報》tī 1865年創刊發行，比中國五四運動koh-khah早半世紀。台灣第一份台語白話字報紙《台灣府城教會報》tī 1885年創刊。成大林茂生教授tī日本留學期間，chiū鼓吹用台灣白話文寫作，koh tī 1908年，頭pái tī《臺南教會報》kō台語白話字發表〈日本消息〉，鼓吹新文化運動，比魯迅ê白話小說〈狂人日記〉koh-khah早10 tang，比胡適ê〈文學改良芻議〉khah早9 tang!林茂生教授對台灣現代文學kap台灣教育ê貢獻thèng好講是比魯迅kap胡適koh-khah重要。眞phah-sng án-ne ê人才，soah tī 1947年3月11 chiân做二二八ê受難者。

蔣教授指出，成大藝術中心tī 2009年，無經過學校行政會議kap校園規畫委員會通過，chiū家己主意tī榕仔園校區大門口，khng 1仙kán-ná是「魯迅」ê雕像。2022年5月11進前，成大校園銅像地圖(由成大博物館繪製)mā lóng紹介chit仙是「魯迅像」。Soah m̄知2022年5月11日成大召開第213次行政會議liáu，成大藝術中心soah改口講chit仙雕像kap魯迅

無關係，是蒲添生家屬根據陳重光(陳澄波之子)ê肖像做--ê。Tī 213次行政會議進前，成大台文系kap考古所，由當時ê蔣為文系主任kap劉益昌所長共同提案，建議kā魯迅雕像ùi校門口sóa去khah適合ê地點khng。彼時陣ê行政會議m̄-nā無beh接受提案，koh由總務處新增提案修正「國立成功大學校園空間命名作業要點」，規範命名提案需要送主管會報進前，先經過校園規劃委員會通過。Che chiū是標準ê「允准成大高層chhài雕像，不准小教授質疑魯迅」。

國立台灣文學館前館長鄭邦鎮教授kap台文筆會前理事長陳正雄一致表示，成大圖書館應該心胸ài khui-khoah、善待成大光榮ê歷史，無應該kā當年校友送ê林茂生雕像，關tī成大圖書館暗無天日ê地下室，tian-tó kap成大無關係ê魯迅soah hông khng tī校門口。林茂生雕像應該ài khng tiàm圖書館門口chiah tiòh，甚至成大圖書館mā ài kā名改做林茂生教授紀念圖書館。

蔣教授指出，聯合國tī 2015年通過17項永續發展目標，強調大學ê社會責任kap公平正義。推動台灣語文、台灣學教育、促進轉型正義、hō林茂生等ùi台灣犧牲ê前輩得tiòh應該ài有ê尊嚴kap敬佩，m̄-nā是符合聯合國ê呼籲，mā是全體成大師生、咱台灣人應該ài有ê精神kap行動。

台語團體要求教育部正名台語， mài chhōa頭歧視台灣人

Bûn Têng

最近有立委陳培瑜質詢教育部，要求教育部ài kā「閩南語」正名做「台語」。民間台語團體tī今年6月8初mā發聲明，要求教育部ài kìn kā閩南語正名做台語。聲明全文如下：

連署團體：

大目周唸歌團、台文筆會、台越文化協會、台灣說唱藝術工作室、台灣羅馬字協會、打狗台語文促進協會、國立成功大學台語師資班、國立成功大學台灣語文測驗中心、蔣發太孫玉枝台語文教育基金會

台語團體公開聲明：

要求教育部正名使用台語做學校教學正式名稱

國際知名AI教父黃仁勳公開演講時lóng使用「台語」，m是「閩南語」來稱呼台灣人ê母語。咱tī chia正式呼籲教

頂koân ê相片是台語團體tī 2009年7月29日抗議教育部歧視台灣人，反對閩南語歧視稱呼。

教育部ài遵守行政院ê決議（參閱2022年8月22日，院臺文字第1110025587號文），優先使用「台語」，m是有歧視意涵ê「閩南語」用詞。

根據《說文解字》ê解釋，閩南語ê「閩」字是蛇ê意思，有對中國閩南地區先住民kap其後代歧視ê意味。使用「閩南人」kap「閩南語」來稱呼台灣人kap其族語，chiū親像kō「番人」kap「番語」來歧視台灣原住民kap原住民族語kāng-khoán，lóng違反聯合國兩公約、國際筆會《世界語言權宣言》、台灣《國家語言發展法》ê種族、語言平等精神。

公元1960年代進前，中華民國政府lóng以「台語」來稱呼台語，是後來教育部chiah根據中國國民黨中常

台灣羅馬字協會
台語正名ê相關論述

蔣爲文教授論述文章
台語不是閩南語
也不是福佬語

會ê決議，改用做閩南語稱呼。中華民國憲法kap法律無任何條文規定chiū ài使用閩南語。當初教育部用閩南語chit-ê詞是黨國體制下ê違法作為。目前，文化部等各部會lóng已經照行政院2022年決議執行，目

前kan-taⁿ獨獨教育部堅持使用「閩南語」用詞，造成一國兩制ê現象。阮tī chia正式呼籲教育部ài尊重台灣人民ê意願，sùi修改十二年國教課綱ê閩南語名稱，正式公文lóng ài使用台語來取代閩南語用詞。

2024 熱天「台文博覽會」

陳雷台語文學選

—— { 前導式讀冊班 } ——

線頂 拜五 7/12~9/27 總共12擺
暗時 19:30~22:30 (36點鐘)

Khò Têng

來報名

優選作品欣賞. ☆

Tē 2 Kài 314
Tâi-gí-si teng-bûn pí-sài 詩人節
2024 Tâi-oân Si-jîn-cheh

珠淚

脆雷一下tân 風kap雨鬥纏
風雲變色 chham通知攏簡省去
Óa佇門邊ê雨傘 等待人來共伊拍開
思思念念 毋願kap你相辭
曆日一工一工消瘦落去
我ê心mā綴咧袂喘氣
思思念念 底時我才會當閣再kap你saⁿ-kiⁿ
烏暗中ê燭火 無拍熄
對身軀頂流落ê血滴 滴落塗 嘆一聲 啊!我ê心肝
共家己舞甲流血流滴 是你志氣ê堅持 拍拚ê勇氣
批紙一張一張拆予你
寄天星 專工共我送去
內底有我滿滿ê相思 毋知你敢有看見?
毋通艱苦矢志 故鄉有人塊等你
風leh吹 我趕緊共伊訴情意
譜出一篇酸甘甜ê話語交待予伊
雨leh落 偷藏一句我愛你
刻入雨裡拜託伊落過去予你
我ê跤佇lòk-kô-môe-á頂面畫出一幅地圖
準講半路tiòh-ták強欲跋倒 一時刻to袂使tam-gō
因為 這是我準備欲chhōa你tng-lâi ê路
日頭光ùi磚仔縫thàng出來
門邊chhàu-phú ê的雨傘 已經thián-khui 開始phák-ta
這滴珠淚 也已經ùi烏ê色水 開做súi koh tōa-lúi ê 紅色mûi-kùi

作者紹介

Ngô Bēng-sim | 吳孟芯

我是正港台灣人，這馬是 tng leh拍拚ê國三囡仔，tùi 細漢就參加台語演講比賽ê 我來講，手寫台灣話是我愈來愈koàn-sì ê一層代誌，感謝評審ê肯定，這是我頭一改用台語書寫投稿比賽，想袂到著入選，予我誠大ê鼓勵。Sóng--lah! 未來，我會閣kè-siòk kā台語ê súi分享予我sin-khu邊ê人。Mā ñg-bāng佇我生長ê這片thó-tē 會使有閣較濟人和我kāng-khoán chhùi講台語，手寫台文。

優選作品欣賞. ☆

Tē 2 Kài 314
Tâi-gí-si teng-bûn pí-sài 詩人節
2024 Tâi-oân Si-jîn-cheh

Tī Thng Eng-sin liáu-āu — ūi Tâi-oân siā-hōe kiám-thó

I sī chōe-jîn mā-sī siū-hāi-jîn
siáⁿ-lâng lâi î-hō i ê choh-sit koân-lī
siáⁿ-lâng lâi î-hō i ê jîn-keh chun-giám
siáⁿ-lâng lâi ūi i chhut-siaⁿ

bô-lâng khòaⁿ-tiòh i phāiⁿ ê chiòh-thâu
sin-hūn ê chiòh-thâu
môa-piàn ê chiòh-thâu
kî-sī ê chiòh-thâu

tō tī chit piàn thó-tē Ka-gī
keng-chè put-lī
bûn-hòa put-lī
kàu-iòk put-lī
chiòng-to put-lī ê siā-hoē
góa khún-kiû góa ai-kiû
poaⁿ-khui hia σ-lok-tō ê bák-sek
ng-bāng siā-hoē khòaⁿ-tiòh
chau-chòk-jī phong-pài-chêng
kòng-phòh hia bô-pêng-téng ê chiòh-thâu

Thng Eng-sin pēng bô siau-sit
chit ê hū-má
iû-goân oáh-tī lán-ê siā-hōe tiong

éng-kòe pēⁿ-thài ê siā-hōe
sī chêng-lâng ê chiòh-kiàⁿ
lán lóng-sī chōe-jîn
eng-kai ài kak-chhéⁿ

khah chē ê iú-siān
khah chē ê kang-hu
khah chē ê siā-hōe liông-chêng
kiāⁿ-hiòng pēⁿ-chē-khiā ê bī-lâi

作者紹介

Lâm Chú-chiát | 林子捷

Góa sī Chú-chiát, chit-má tng-teh
thák Chheng-hoa tâi-hák ê Tâi-oân
bûn-hák gián-kiù-só. Tâi-hák sī-kī
choan-kang khi Tiòng-kàu-tâi óh
Tâi-gí kah Tâi-bûn, kā góa ê bú-
gí khioh--tng-lâi. Āu--lâi sú-iōng
bú-gí su-siá hō góa ū koh-khah
chē bô-kāng ê siūⁿ-hoat, ták-pái
ê chhòng-chok lóng hō góa kám-
kak chiáⁿ sim-sek, thàu-kòe gí-
gián bûn-jī ê su-siá, hō góa chū-iû
chū-chāi ê su-khó, hiáng-siū bûn-jī
kah chêng-kám chi-kan súi-khùi ê
só-chāi.

優選作品欣賞. ☆

Tē 2 Kài 314
Tâi-gí-si teng-bûn pí-sài 詩人節
2024 Tâi-oân Si-jîn-cheh

光

你是點著一家伙仔ê彼逝光
共弱勢鬥幫贊ê檢察官
「予所有ê人幸福」是你ê理想
骨力 頂真 忠直是你ê為人

台灣人講
你是寒--人ê日頭光
驚個無飯 驚個冷
無暝無日四界走從

國民黨講
你是傷過鑿目ê燈光
教人認捌法律 反抗威權
致使三一四來犧牲

有人講
你是暗暝ê月光
照一條路 引恁方向
起造正義ê環境

我講
你是烏暗裡ê光
予世人堅強
看著希望

天拍陪仔光
自由ê彼一工
不再是一場夢

謹獻予為台灣民主奉獻一世人ê王育霖siân-pái

作者紹介

Lîm Hong-jú | 林芳汝

1999年生，佇新北市大漢。

這馬佇國中教台語，老師親像作田人，學生親像種子，向望in共台灣精神繼續滋落去，起造一个充滿母語ê社會。

我恰意看冊、恰意坦坦、恰意觀察四箍圍仔，因為按呢，會使更加認捌這個世界。

希望今年會當出一本繪本，做一个講古ê人，共台灣ê文化恰歷史寫佇作品內底。

台灣字雜誌 | Nā beh收tiòh紙本台灣字雜誌，歡迎自由樂捐。捐款請註明「捐台灣字雜誌」

捐款名錄 2024年5月~6月30日 楊曉君 5,000

文稿贊助 • Tiuⁿ a-thiⁿ • Babuza Chû • Lahjih • Bûn Têng

感謝列位作者贊助文稿 — Nā有têng-tâⁿ，請hām TLH聯絡！

KÌ-LIĀM

September 8, 2024

國立成功大學台灣文學系館

International Conference on
Dr. Ong lok-tek's
Contributions to Taiwan

ÔNG IÒK-TEK PHOK-SŪ

紀念王育德博士 王育德博士追悼國際シンポジウム

國際研討會

KOK-CHÈ GIÁN-THÓ-HŌE

Hōe-gī chú-tê
會議主題

台語文化99

王育德博士ê台灣學理論kap實踐

指導.....

國家人權博物館
NATIONAL HUMAN RIGHTS MUSEUM

主辦.....

Tài-oân Gi-bún Chhek-giām Tiông-sim
國立成功大學 台灣語文測驗中心
NCKU Center for Taiwanese Languages Testing

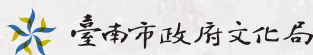

Tài-gí Ki-kim-hōe
蔣發太孫玉枝台語文教育基金會
Taiwanese Foundation

HOAN-GÊNG
PÒ-MIĀ

歡迎報名

詳閱網站

臺南市政府文化局

王育德紀念館

Sêng-tâi Tài-gí Su-chu-pan
成大台文系台語師資班
DEPT OF TAIWANESE LITERATURE, NCKU

協辦.....

Tài-oân Lô-má-jī Hiáp-hōe
Taiwanese Romanization Association
台灣羅馬字協會

台文筆會
Tài-bún Pit-hōe
Taiwanese Pen

社團法人台越文化協會
Hiệp Hội Văn Hóa Việt Đài
Association for Taiwanese and Vietnamese Cultural Exchange

TRUNG TÂM NGHIÊN CỨU VIỆT NAM
國立成功大學 越南研究中心
NCKU Center for Vietnamese Studies

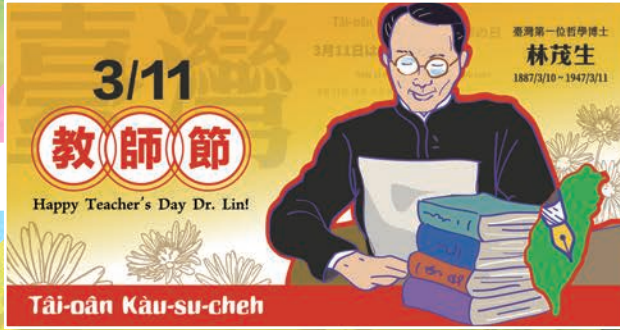
30
教師節
Tē 2 Kài

台灣教師節
電子賀卡

2024
設計比賽

tiòh賞作品

優選

劉家彪

3/11 臺灣教師節

優選

劉家宏

hui-siông kám-un (非常感恩)

優選

劉宇恩

311 紀念林茂生教授

主辦單位

Tâi-oân Gi-bún Chhek-giám Tiong-sim
國立成功大學 台灣語文測驗中心
NCKU Center for Taiwanese Languages Testing

Tâi-oân Lô-má-jī Hiáp-hōe
Taiwanese Romanization Association
台灣羅馬字協會

台文筆會
Tâi-bún Pit-hōe
Taiwanese Pen

Tâi-gí Ki-kim-hōe
蔣發大孫玉枝台語文教育基金會
Taiwanese Foundation

詳細報導

Why
311台灣教師節
Tâi-oân Kàu-su-cheh

Tâioânji
台灣字

<https://pen.de-han.org/taioanji>

Open access 網路電子版 & 文章投稿請掃 QR code

Nā有任何問題 歡迎來 phoe:
taioanjitauko@gmail.com
Tel: 06-2096384

發行單位

Tâi-oân Lô-má-jī Hiáp-hōe
Taiwanese Romanization Association

台灣羅馬字協會
<https://tlh.org.tw>

台文筆會
Tâi-bún Pit-hōe
Taiwanese Pen

<https://pen.de-han.org>

獎助單位

Tâi-gí Ki-kim-hōe
蔣發大孫玉枝台語文教育基金會
Taiwanese Foundation

<https://hoatki.de-han.org>

